

در پی یکی از مقاله هایی که اخیرا در سایت و پیج گروه دامون با مضمون (آشنایی با قله درفک) یکی از هموردان و پیشکوتان عرصه کوهنوردی استان گیلان که نام شناخته شده ای در جمع دوستداران کوهستان میباشد (جناب آقای مسعود سلیم پور) نقدی نوشته اند که جا دارد دوستان خوب کوهنورد را به این نقد در باره قله درفک جلب کنم.

تأملی بر نوشته : " آشنایی با درفک – آتشفشان خاموش منطقه گیلان"

با سلام و درودهای فراوان خدمت هموردان عزیز گروه کوهنوردی دامون بندر انزلی

از دیرباز استان زیبای گیلان را تنها به دریا و دشت های سرسبز می شناختند و باور این موضوع سخت بود که بیشتر از نیمی از کل مساحت استان ما را کوهها و ارتفاعات تشکیل می دهند . اما با رشد و گسترش ورزش اجتماعی و انسان محور کوهنوردی در دو دهه اخیر در دیارمان ، یکی دیگر از وجوهای این سرزمین زیبا نمایان شد و دیدیم که بیش از ۳۲۳ کوه یا قله ثبت شده ، در این قسمت از فلات زیبای ایران قرار دارند . من به شخصه معتقدم هم سایت گروه کوهنوردی دامون انزلی و هم سطح و میزان کوهنوردی این گروه بر اساس آن چیزی که از گزارش های صعودهایش نمایان است ، آن را در شمار یکی از فعالترین گروه های کوهنوردی استان در آورده است . سایت گروه دامون در شمار معدود سایت های کوهنوردی است که با درج مطالب متنوع می تواند به عنوان یک مرجع معتبر در این خصوص قرار گیرد . بنابر این به این اعتبار باید موضوعات و مطالبی که در آن درج می شوند ، از نظر علمی و دانش روز کمترین خطا و لغزش را در بر داشته باشد . درج مطلبی با عنوان : " آشنایی با قله درفک - آتشفشان خاموش منطقه گیلان " مرا به عنوان یک کوهنورد و صد البته درکسوت یک رفیق و همورد ، به تأمل واداشت .

هموردان عزیز ، هم عنوان یا تیتر این نوشته و هم بسیاری از موضوعات طرح شده در آن با علم جغرافیا و دستاوردهای زمین شناسی و حتی کوه شناسی مغایرت دارد . اگر چه منبع مطلب تان از جایی دیگر است و تاوان موارد نادرست موجود در آن نیز برعهده همان سایت مرجع و طبیعت نویسنده مقاله است ، اما درج آن در سایت خوب و معتبرتان ، به نوعی تأیید آن را به ذهن متبادر می نماید. حال برویم سر اصل موضوع :

" 1-آتشفشانی "بودن کوه درفک مدتهاست که براساس تحقیقات زمین شناسی در منطقه مردود شده است و درفک را با توجه به ویژه گی های زمین شناختی اش از جمله گودی بزرگ (کاسه) "پولییه" مرکز آن و بسیاری مشخصه های بارز دیگر به عنوان یک کوه آهکی می شناسند که در صورت لزوم و نیاز می توانم منابع موثقی در این زمینه را در اختیار شما عزیزان قراردهم.

2-در مورد سرچشمه رودخانه "چاه رود" و "سیاه رود" که در نوشته مذکور از درفک نام برده شده است باید گفت سرچشمه اصلی هیچکدام از دو رود نامبرده درفک نیست . ! اساسن پال طولانی لاریخانی - ابی نام - آغوزی که تا حوالی شهر سیاهکل کشیده شده است ، اجازه ورود هیچ حجم آبی که بتوان حتی اسم جویبار به آن نهاد چه رسد به رودخانه را از حوزه جغرافیایی شمال و شرق درفک به منطقه لاهیجان نمی دهد . شمال شرقی ترین و همچنین شمالی ترین حوضه آبی در این منطقه مربوط به "رودخانه زلکی" است که آنهم بیش از ۸۰ درصد سر چشمه اصلیش مربوط به کوه "شاه نشین " می باشد .در خصوص "سیاه رود" نیز قضیه تقریبی به همین منوال است ، یعنی در جبهه جنوبی درفک به دلیل شیب گسل موجود در منطقه که به سمت دیگر یعنی شمالی و تا حدی غربی است ، حوضه آب ریز آن چنانی نداریم ، مگر جویبار های کوچکی به مانند : "دیو رود" در سندس و "دشت دامن" در سی دشت که آن هم چیز قابل توجهی نیست . بنابر این قسمت اعظم رودخانه "سیاه رود" از ارتفاعات جنوبی دره سیاه رود سر چشمه می گیرند . به مانند : "گلوزن" ، "سردگاه" ، "انبارجکول" ، "چهارسرکی " ، "بره بن" و غیره . البته طرح مسئله فوق از طرف من به معنای سرچشمه نبودن هیچ رودخانه ای بوسیله درفک نیست ، چراکه تمام حجم رودخانه های "خرشک رودخان" ، "شهران" و "فرارود" از درفک سر چشمه می گیرند.

3-در مورد حدود جغرافیایی این کوه که در نوشته آمده است ، منظور از کوههای "پیشکوه" چه کوههایی هستند ؟ و در کدام منطقه ؟ آیا عنوان رشته کوه خاصی هست ؟ و چه قله هایی در آن قرار دارند ؟ فارغ از اینکه می توان از فراز درفک در مواقعی بسیار خاص گوشه ای از کوههای تخت سلیمان را دید ، آیا نگارنده نمی بایست کوههای بزرگ موجود در بین آنها ، شامل شاه نشین ، ناتش کوه ، بزاین ، گردین و بلند ترین کوه گیلان ، سماموس را مد نظر قرار می داد ؟ واقعن باید باور کنیم که درفک آن طوری که در نوشته آمده است ، تا دره سه هزار تتکابن امتداد دارد ؟ پس تکلیف کوههای موجود در دو ضلع رودخانه بزرگ "پلرود " در شرق گیلان " ، "جنت رودبار" در غرب مازندران " و "دوهزار "که کوههای به مراتب بلندتری به نسبت درفک از قبیل : "گردکوه " ، "گندیکان" و "سیالان " بزرگ دارد ، چه می شود ؟ پس دامنه آنها تا کجاست ؟ دوستان عزیز ، این تصور اشتباه است که دره سفیدرود را نقطه آغازین البرز غربی می دانند . اگر این طور باشد موقعیت مکانی کوههایی که دارند ؟ از نظر علم زمین شناسی و خیلی های دیگر درست چسبیده به ضلع غربی سفید رود کجاست ؟ و در شمار چه رشته کوههایی قرار دارند ؟ از نظر علم زمین شناسی و جغرافیایی مارشته کوههای مجزایی به نام "تالش" نداریم . بلکه رشته کوههای عظیم و طولانی البرز در ایران از شرق استان خراسان تا جنوب دره و رودخانه آستاراچای گیلان کشیده شده است . حتی کوههای موجود در قسمتی از جمهوری آذربایجان ، گرجستان و قفقاز نیز ادامه رشته کوههای البرز است . بی دلیل نیست که بلندترین کوه اروپا در قفقاز مزین به نام زیبای "البرز" یا "البروس" می باشد . البرز در نقاط مختلف نیمه شمالی ایران به رشته کوههای کوچکتری تقسیم شده است که از شرق به غرب میتوان به : کوههای هزار مسجد و بینالود در استان خراسان ، گدارگز در سمنان ، بوزداغ و شلمی در گلستان ، واریان و مجموعه تخت سلیمان و علم کوه در مازندران و البته کوههای تالش در گیلان و بسیاری دیگر را نام برد.

4-یخچال درفک : این فرورفتگی سنگی یکی از مشخصات بارز کوههای آهکی است که در جاهای مختلف بر اثر فرسایشی که جریان آب و باد در طی صدها هزار و میلیونها سال به وجود می آورند، پدید می آید . این نمونه ها از ارتفاع ۱۷۰۰ متر به بالا در دور تا دور درفک از قبیل "جیرونی" ، بالای اربو ناو ، "هشت کول بین" ، "لیی کنار" " میانه سرا" و . . . دیده می شوند

5-آوردن تنها دو مسیر از مسیرهای متعدد و زیبای صعود به معروفترین کوه گیلان ، جفای بسیار زیادی در حق درفک است . درفک دارای بیش از ۱۰ مسیر صعود ثبت شده است که هر کدام از آنها دارای ویژه گیهای منحصر به فردی است با مبادی صعود مختلف از قبیل : رودسرا ، موش بیجار ، گرد پشته و کرد میر از جبهه شمالی و شمال غربی . اسطخ جان ، شیر کوه و راجعون از مسیر غربی . دفراز ، سی دشت و نورالعرش از مسیر جنوبی . اربو ناو و شاه شهیدان از مسیر جنوب شرقی و شرقی

6-پوشش گیاهی : آیا پوشش غنی گیاهی درفک بر اساس آنچه که در نوشته مذکور آمده است ، تنها منحصر به وجود "گز نه " است ؟ ! این کوه با داشتن عمیق ترین و وسیع ترین جنگلهای پهن برگ خزانی ، به عنوان یکی از نادرترین مناطق جنگلهای هیرکانی حداقل در سطح قاره آسیاست . وجود توده های تقریبی منحصر به فرد گیاهی موسوم به "اوری" و "اورس" و همچنین "سرخ دار" در آن ، درفک را متمایز از بسیاری کوههای دیگر نموده است .

با آرزوی سلامتی و شادکامی برای هموردان عزیز گروه کوهنوردی دامون بندر انزلی ، امیدوارم همیشه در راه رشد و گسترش ورزش اجتماعی – فرهنگی کوهنوردی موفق و پایدار باشید .

"باقی بقیاتان"

مسعود سلیم پور – عضو گروه کوهنوردی تیلار رشت

